

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 31P/61/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119208696
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Skubáková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2020:2119208696.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Katarínou Skubákovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú O. C., C. XX.X.XXXX, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, a medzičasom plnoletého Q. C., C. X.X.XXXX, obaja v čase začatia konania v náhradnej osobnej starostlivosti Y. T. C., C. XX.X.XXXX, S. B. XX, D., Q. U. - B.: X. C., C. X.X.XXXX, D. S. S.-C. B. X. L.: B. C., C. XX.X.XXXX, D. S. D., o návrhu otca na zníženie výživného, t a k t o

rozhodol:

I. Vyživovacia povinnosť otca k medzičasom plnoletému Q. sa s účinnosťou od 1.9.2020 znižuje zo sumy 70,- eur mesačne na sumu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám plnoletého Q..

II. Týmto sa mení Rozsudok tunajšieho súdu č.k. 33P/16/2016-65 zo dňa 11.1.2017, v časti bežného výživného na medzičasom plnoletého Q..

III. Vo zvyšku sa návrh zamietá.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec, v čase podania návrhu maloletých detí, sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 11.10.2019 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd znížil výživné na jeho deti na minimálne výživné, lebo nemá stály príjem, zamestnanie, ani bývanie. Žiadal vec prejednať v jeho neprítomnosti. V čase podania návrhu sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. V návrhu ešte uviedol, že po prepustení z trestu sa chce riadne zamestnať a bývať a platiť výživné.

2. Výzvou doručenou otcovi dňa 6.11.2019, ho súd vyzval, aby sa vyjadril, v čom sa zmenili jeho pomery, keď i v čase predchádzajúceho rozhodnutia bol vo väzbe, na čo otec uviedol, že v čase predchádzajúceho rozhodnutia mal nejakú prácu, teraz je bez nej a suma, ktorá mu bola určená nie je v jeho situácii uhraditeľná. Keď si nájde riadnu prácu, je ochotný platiť podľa predchádzajúceho rozhodnutia.

3. Vo veci sa ku dňu 6.3.2020 vyjadrila Ing. Lenka Nemočovská, ktorej boli deti rozhodnutím tunajšieho súdu č.k. 33P/16/2016-65 zo dňa 11.1.2017 zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. S návrhom nesúhlasila, s tým, že tento nie je v prospech maloletých. V spoločnej domácnosti je ona jedinou zárobkovo činnou osobou, ktorá sa stará o celý chod domácnosti. Financuje bývanie (nájom 120,- eur, fond opráv 65,- eur, elektrina 43,- eur, plyn 9,- eur, rtvs 4,64 eur), výdavky na stravu, školské potreby, hygienické potreby, ošatenie, telefón, či dopravu. Q. Y. O. hrajú aktívne futbal s čím sú spojené zvýšené

výdavky. O. v roku 2020 ukončí 9. ročník ZŠ a bude mať výdavky s nástupom na strednú školu. Q. po skončení štúdia na SOU, chce pokračovať v nadstavbovom štúdiu. Otec sa do svojej situácie dostal vlastným pričinením, po prepustení z výkonu trestu mal niekoľko šancí, ktorých sa mohol uchopiť, zamestnať sa a starať sa riadne o svoje deti, tieto premrhal a vlastným deťom naďalej ubližoval a o deti neprejavil žiadny záujem.

4. Zástupkyňa procesného opatrovníka s návrhom na zníženie výživného nesúhlasila, s tým, že tento nie je v prospech detí, od posledného rozhodnutia sa zvýšili výdavky na deti, ktoré hradí ich plnoletá sestra Y. T. C.. Na pojednávaní dňa 2.10.2019 uviedla, že otec si situáciu, v ktorej je, zapríčiniť sám, deti sa o seba dlhodobo starajú samé. Najprv boli v starostlivosti starej matky, ktorá zomrela, potom v starostlivosti sestry Lenky, ktorá popri vysokoškolskom štúdiu mala viacero brigád. Majú ešte starších bratov B., ktorý je ZŤP, má invalidný dôchodok a B., ktorý je však na VŠ, a preto z hľadiska úhrady výdavkov sú odkázaní navzájom na seba.

5. Súd vo veci rozhodol na pojednávaní dňa 11.11.2020, rozhodujúc v neprítomnosti otca a matky, ako i Y. T. C. a plnoletého Q., ktorí boli riadne predvolaní na pojednávanie, ktoré nežiadali odročiť. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom Y. T. C., Q. C., oboznámením lustrácie rodičov v Registri obyvateľov, a v Sociálnej poisťovni, lustrácie v Sociálnej poisťovni Q. C., rozsudku tunajšieho súdu č.k. 33P/16/2016-65 zo dňa 11.1.2017 a zápisnice o pojednávaní v danej veci zo dňa 11.1.2017, ako aj ostatným obsahom spisového materiálu, pričom zistil nasledovný skutkový stav.

6. O výživnom otca na deti Nemochovské bolo naposledy rozhodnuté rozhodnutím tunajšieho súdu č.k. 33P/16/2016-65 zo dňa 11.1.2017, ktorým boli vtedy maloleté deti Q. X. O. zverené do náhradnej osobnej starostlivosti T. C. a matka a otec boli zaviazaní prispievať na ich výživu, matka sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu a otec sumou 70,- eur mesačne na každé z detí na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. V čase rozhodnutia súdu nebol zistený žiaden príjem matky, ktorá sa nachádzala na neznámom mieste. U otca súd vychádzal z potenciálneho príjmu vo výške 700,- eur mesačne, ktorú sumu otec udával, že zarobí v konaní 14P/87/2015. V čase rozhodnutia bol podľa zápisnice zo dňa 11.1.2017 (čl. 57 spisu sp. zn. 33P/16/2016) otec vo výkone väzby v Ú. T. O. mala v čase predchádzajúceho rozhodnutia 12 rokov, Q. 15 rokov. Výdavky na každé z detí mimo stravy a bývania boli 50,- až 100,- eur. Na stravu 5-člennej domácnosti T. C. bola vynakladaná suma 580,- eur.

7. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZR“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa § 62 ods. 2 ZR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Podľa § 62 ods. 3 ZR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Podľa § 62 ods. 4 ZR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 ZR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 ZR, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späť odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 ZR, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 26 ZR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 155 CMP, konanie vo veciach výživného plnoletých osôb sa začína len na návrh.

Podľa § 157 CMP, rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

8. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného je dôvodný iba v časti výživného na medzičasom plnoletého Q., ktorý už je sám zárobkovo činný a vo vzťahu k maloletej Säre návrh otca na zníženie výživného zamietol.

9. Pri rozhodovaní o návrhu otca na zníženie výživného súd porovnal okolnosti dôležité pre určenie výživného, a to v čase skoršieho rozhodnutia ako aj nového rozhodnutia a zisťoval, či sa podstatne zmenili a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá privodiť potrebu novej úpravy vyživovacej povinnosti. Súd dospel k záveru, že od ostatnej úpravy výživného rozsudkom tunajšieho súdu 33P/16/2016-65 zo dňa 11.1.2017, nedošlo k podstatnej zmene pomerov na strane otca, ani matky, pričom na strane detí došlo k zvýšeniu výdavkov. Súčasne na strane medzičasom plnoletého Q. (6.5.2020) došlo k zmene pomerov v tom smere, že ukončil pravidelnú dennú prípravu na budúce povolanie a od 4.9.2020 sa zamestnal.

10. Otec zmenu pomerov na jeho strane odôvodňoval v návrhu skutočnosťou, že nemá žiaden stály príjem ani zamestnanie, pričom žiadal určiť minimálne výživné. K uvedenému však súd uvádza, že už v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozhodnutia sa otec nachádzal v Ú. T. vo väzbe, a tak faktické pomery otca boli totožné. Súd pri určovaní výživného na deti vychádzal z potenciálnych možností otca, ktoré zostávajú naďalej zachované a otec v konaní nepreukázal, že by sa jeho možnosti a schopnosti dosahovať určitý príjem podstatne zmenili. Ako už v odôvodnení predchádzajúceho rozhodnutia bolo uvedené (i s odkazom na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 1181/07) samotná skutočnosť obmedzenia slobody otca a jeho umiestnenie do výkonu trestu, ktoré si otec zaviniel vlastným úmyselným protiprávnym konaním, nemôže ísť na úkor jeho vlastných detí. Ak už sa o deti nestará osobne, je povinný aspoň riadne prispievať na ich výživu v určenom rozsahu. Otec bol pritom v priebehu roka 2020 prepustený z výkonu trestu odňatia slobody (lustrácia čl. 42), čo mu aktuálne umožňuje naplniť ním uvádzaný prísľub, že sa riadne zamestná a bude na deti prispievať v určenom rozsahu. , avšak v konaní, ktorého bol sám navrhovateľom, zostal pasívnym. Podľa lustrácie otca v Registri obyvateľov (čl. 31) sa počet vyživovacích povinností otca od predchádzajúceho rozhodnutia nezmenil. Lustrácia v Sociálnej poisťovni otca je od januára 2019 negatívna (lustrácia čl. 22). V zmysle uvedeného tak súd u otca (ktorý v konaní, v ktorom bol sám navrhovateľom zostal pasívnym) nemal preukázanú (ani tvrdenú) žiadnu takú zmenu pomerov oproti stavu pri predchádzajúcom rozhodnutí, ktorá by na jeho strane odôvodňovala akékoľvek znížovanie jeho vyživovacej povinnosti, keď zárobkové možnosti a schopnosti otca zostávajú stále zachované na predchádzajúcej úrovni (otec nie je invalidizovaný, nepreukázal zhoršenie zdravotného stavu, ani iné skutočnosti relevantné pre prípadné zníženie výživného). Na základe uvedeného má súd za to, že keďže u otca od predchádzajúceho rozhodnutia nedošlo k podstatnej zmene jeho pomerov, schopností, či možností, je stále potrebné vychádzať z predchádzajúceho rozhodnutia, v ktorom bola za rozhodujúcu právoplatne ustálená výška príjmu v sume 700,- eur mesačne, ktorá výška príjmu umožňuje otcovi stále prispievať na svoje deti výživným v dosiaľ určenej výške.

11. U matky nebola oproti predchádzajúcejmu rozhodnutiu zistená žiadna zmena jej pomerov. Konania sa nezúčastňovala, nachádza sa na neznámom mieste a lustráciami nebol zistený žiaden jej príjem.

12. K zmene pomerov na strane maloletej O. prišlo z dôvodu uplynutia času (viac ako 3 roky ku dňu rozhodnutia) od času poslednej úpravy. Od 1.9.2020 maloletá navštevuje prvý ročník strednej školy V. A. D., v odbore hotelová akadémia. Dospievaniu maloletej zodpovedá i zvýšenie jej odôvodnených výdavkov na stravu, oblečenie, školské potreby, či krúžky, ktoré navštevuje. Zvýšené výdavky mala maloletá v súvislosti s nástupom na strednú školu (192,- eur podľa vyjadrenia Y. T. C. čl. 50). Maloletá naďalej býva v spoločnej domácnosti so svojimi bratmi a sestrou T., ktorá výdavky na domácnosť vyčíslila na sumu cca 180,- eur mesačne. Maloletá má zvýšené výdavky v súvislosti s futbalom, ktorý hráva, a to 5,- eur mesačne do fondu, členské 50,- eur za polrok, doprava na tréningy, zápasy, vreckové na

zápasy a pod. Podľa vyjadrenia Y. C. tiež často v poslednej dobe navštevuje zubára, čo stojí tak 15 až 20,- eur každú návštevu. V súvislosti so športom začala mať maloletá tiež problémy s kolenami, kde hradili 25,- eur a dokupovali ešte vitamíny v hodnote 60,- eur. V auguste tiež maloletá musela podstúpiť komplexné športové lekárske vyšetrenie za poplatok 45,- eur. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že na strane maloletej došlo od posledného rozhodnutia k zvýšeniu jej odôvodnených výdavkov, a to najmä v súvislosti s uplynutím času a dospievaním maloletej, ako i jej nástupom na strednú školu, ako aj profesionálnym venovaním sa futbalu a súvisiacou lekárskou starostlivosťou.

13. Po posúdení zmeny pomerov na strane rodičov ako i maloletej O. súd dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na zníženie výživného zo strany otca na maloletú, keď otcove ani matkine pomery sa od posledného rozhodnutia nezmenili, naproti tomu odôvodnené výdavky maloletej sa od posledného rozhodnutia zvýšili, a teda súd ma za to, že na akékoľvek zníženie výživného otca nie je priestor a návrh otca na zníženie výživného zamietol (výrok III. rozhodnutia).

14. K zmene pomerov došlo i na strane medzičasom plnoletého Q., ktorý v roku 2020 ukončil stredoškolské denné štúdium. V súčasnosti študuje externe nadstavbové štúdium a od 4.9.2020 pracuje na základe Dohody o pracovnej činnosti (zápisnica o vylúčení zo dňa 2.10.2020 a lustrácia v Sociálnej poisťovni čl. 37), s príjmom cca 4,- eurá na hodinu, pričom do práce chodí denne a študovať bude cez víkendy a po večeroch. Vzhľadom na uvedenú zmenu pomerov na strane plnoletého Q., ktorý ukončil denné štúdium na strednej škole a od septembra 2020 je sám zárobkovo činný (a teda je aktuálne schopný sám sa živiť) a školu navštevuje už iba externe, súd vyhovel návrhu otca na zníženie výživného a výživné na medzičasom plnoletého Q. znížil (striktne v súlade s formuláciou návrhu otca, ktorý návrh v prípade výživného na plnoleté dieťa nemožno prekročiť - § 40 v spojení s § 155 CMP) na sumu zákonom určeného minimálneho výživného v zmysle ustanovenia § 62 ods. 3 ZR, t.j. 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu (výrok I. rozhodnutia), t.j. aktuálne sumu 29,42 eur. K zníženiu výživného súd pristúpil s účinnosťou od 1.9.2020, a to prihliadajúc na dátum vzniku pracovnoprávneho vzťahu plnoletého Q. ako i s poukazom na skutočnosť, že na faktické ukončenie školskej prípravy na budúce povolanie u študenta strednej školy prirodzene nadväzuje ešte obdobie letných školských prázdnin, počas ktorých má dieťa naďalej štatút žiaka strednej školy s danosťou plnej vyživovacej povinnosti zo strany jeho rodičov. Vo výroku II. súd rozhodol o zmene predchádzajúceho rozhodnutia v časti výživného na medzičasom plnoletého Q. (§ 121 CMP).

15. Za obdobie do konca augusta 2020 nemal súd za naplnené predpoklady na akékoľvek zníženie vyživovacej povinnosti otca k Q. a jeho návrh v tejto časti taktiež zamietol (výrok III. rozhodnutia) s poukazom na obdobné dôvody ako boli špecifikované pri jeho sestre O., keď obdobne u plnoletého Q. nedošlo od predchádzajúceho rozhodnutia k zníženiu jeho odôvodnených výdavkov, ale naopak k ich zvýšeniu, v súvislosti s jeho dospievaním (spájajúcim sa s vyššími celkovými výdavkami na ošatenie, stravu, hygienu) a taktiež v súvislosti s aktívnym hrami futbalu (výdavky na kopačky, chrániče, štlupne...), pričom tak u otca ako ani u matky k zmene pomerov nedošlo.

16. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Trnave.

Odvolanie musí obsahovať nasledovné náležitosti :

Z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

- b) konanie má inú vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.